

VÝBĚROVÁ REŠERŠE

Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE

ZE ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ

KVĚTEN

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Basisdimensionen der Unterrichtsqualität / [Základní dimenze kvality výuky.] / Victoria Bleck, Frank Lipowsky – ger

In: Pädagogische Führung : Zeitschrift für Schulleitung und Schulberatung -- ISSN 0939-0413 -- Roč. 33, č. 5 (2022), s. 168-171.

Současné výzkumy ukazují, že kvalitní výuka se zakládá na čtyřech pilířích, jimiž jsou: efektivní vedení třídy, konstruktivní pedagogická podpora, kognitivní aktivace a didaktická kvalita. Autoři článku se na uvedené body soustředí a podrobněji je rozebírají; v připojeném schématu zobrazují vzájemné vazby mezi nimi a konkrétními požadavky na výuku a dále jejich vliv na výkonost, konceptuální porozumění i motivaci.

vedení třídy ; kvalita vyučování ; didaktika ; poznávací proces ; motivace výkonu ; porozumění ; efektivnost vzdělávání ; pedagogická podpora ; koncepce ; aktivace

<http://katalog.npmk.cz/documents/527723>

2.

Beliefs on inclusive education among teachers and students of pedagogical faculties in South-Eastern Poland / [Přesvědčení o inkluzivním vzdělávání mezi učiteli a studenty pedagogických fakult v jihovýchodním Polsku] / Małgorzata Zaborniak-Sobczak -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 4 (vol.70) (2022), s. 133-144.

Hodnoty, které učitelé uznávají, jsou důležitým faktorem v jejich jednání vůči různorodé skupině žáků. Vzdělávání učitelů musí systematicky rozvíjet koncepční a kontextové chápání inkluzivního vzdělávání. Hodnocení kompetencí učitelů v této oblasti by měl podporovat jejich zájem o profesní rozvoj. Předložený výzkum byl zaměřen na zjištění, zda jsou učitelé a studenti učitelství přesvědčeni o hodnotách inkluzivního vzdělávání. Čtyři základní hodnoty a oblasti kompetence učitele inkluzivního vzdělávání jsou: rozdíly mezi žáky jsou považovány za přínos ve vzdělávání, podpora všech žáků, spolupráce ve výchově, osobní a profesní rozvoj učitelů. Výsledky ukazují různé postoje a názory učitelů a studentů učitelství, které jsou určeny mimo jiné jejich znalostmi o předpokladech inkluzivního vzdělávání.

učitel ; student učitelství ; inkluzivní vzdělávání ; výchovně-vzdělávací principy ; postoj učitele ; postoj studenta ; odborný rozvoj zaměstnanců ; další vzdělávání učitelů ; názor ; pedagogická dovednost ; Polsko ; profesní rozvoj ; profesní kompetence

<http://katalog.npmk.cz/documents/527733>

3.

Belonging and not belonging : the case of newcomers in diverse US schools / [Náležet a nenáležet : případ nových žáků v různých amerických školách.] / S. Garnett Russell, Paula Mantilla-Blanco -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: American journal of education -- ISSN 0195-6744 -- Roč. 128, č. 4 (August 2022) (2021/2022), s. 617-645.

Článek předkládá výsledky studie realizované ve čtyřech středních školách v Arizoně a New Yorku, která zkoumala, jaké jsou individuální, školní a sociální kontexty, jež ovlivňují pocit sounáležitosti nebo naopak nenáležitosti ke škole u jejich studentů. Bylo zjištěno, že studenti považují za rozhodující svou vlastní povahu, školní prostředí (účast v klubech a v diskuzích ve třídě) a jejich vnímání a zkušenosti v sociální oblasti, včetně případů souvisejících s diskriminací. Zjištění mají význam pro roli různých škol nejen v podpoře pocitu sounáležitosti studentů se školou, ale významné jsou i zkušenosti studentů s diskriminací a vyloučením z kolektivu.

žák ; střední škola ; emoce ; zkušenost ; klima třídy ; etnický původ ; sociální interakce ; vztahy mezi vrstevníky ; osobnost ; diskriminace ; sociální vyloučení ; výsledek výzkumu ; Arizona ; New York ; Spojené státy americké ; sounáležitost

<http://katalog.npmk.cz/documents/527639>

4.

Benefits and limits of flipped classroom implementation in higher education / [Výhody a limity implementace metody převrácené třídy ve vysokoškolském vzdělávání.] / Iva Koribská, Štefan Chudý, Jitka Plischke -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 4 (vol.70) (2022), s. 107-117.

Autoři zkoumají koncept převrácené třídy jako inovativní metodu specifické kombinace prezenční a online výuky v rámci vysokoškolského vzdělávání, která by za určitých podmínek mohla nabídnout učitelům vhodnou alternativu pro organizaci výuky. Jsou hodnoceny problematické oblasti realizace převrácené třídy na základě obsahové analýzy výzkumných studií z vybraných evropských zemí a specifikována možná úskalí ovlivňující její implementaci v českém univerzitním prostředí. S odkazem na výsledky koncept převrácené třídy podporuje učení zaměřené na studenty, aktivaci a rozvoj kompetencí studentů k učení, využití digitálních technologií v procesu výuky, ale jeho efektivní začlenění do univerzitního prostředí je kontextuálně podmíněno.

vysoká škola ; vysokoškolské studium ; vyučovací metoda ; organizace výuky ; převrácená třída ; forma výuky ; inovace ve vzdělávání ; prezenční výuka ; didaktické využití počítače ; informační technologie ; blended learning ; Česko ; online vzdělávání ; implementace

<http://katalog.npmk.cz/documents/527714>

5.

Bist du bereit, für deine Gesundheit Taschengeld auszugeben? : gesellschaftliche Grundfragen im Kontext der Gesundheitsversorgung / [Jsi ochoten utratit kapesné za své zdraví? : základní sociální otázky v kontextu zdravotní péče.] / Sarah Gaubitz -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Sachunterricht -- ISSN 1437-319X -- Roč. 2023, č. 97 (1.Quartal) (2023), s. 14-19.

Návrh vyučovací hodiny věcného vyučování pro 2.-4. ročník ZŠ. Žáci se seznámí s německým zdravotním systémem založeným na principu solidarity i s nabídkou dalších zdravotnických služeb, které podléhají samofinancování (přípojištění, možnosti placených služeb ve zdravotnictví, výživové doplňky stravy). Učí se odpovědnému přístupu k vlastnímu zdraví. Součástí článku je mapa s přehledem úrovně zdravotního pojištění v různých zemích světa a pracovní list.

zdraví ; vyučovací hodina ; postoj žáka ; věcné vyučování ; základní škola ; první stupeň ; zdravotnictví ; odpovědnost ; zdravotní pojištění ; financování ; Německo ; ročník 2-4 ; solidarita

<http://katalog.npmk.cz/documents/527784>

6.

Do teachers want to work with inspectors? : the monitoring programmes / [Chtějí učitelé spolupracovat s inspektory? : monitorovací programy.] / Maria João Carvalho, Luciana Joana - eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 2 (vol.68) (2022), s. 82-91.

Text se zabývá možnostmi spolupráce učitelů s inspekcí v portugalském školství. Cílem studie bylo objasnit, jak vnímají učitelé práci inspektorů a dopad vztahu při společné práci, kterou musejí inspektoři vykonat v rámci monitorovacích programů. Jako nástroj sběru dat byly použity dotazníky a polostrukturované rozhovory. Celkem se studie zúčastnilo 130 učitelů a inspektorů. Výsledky ukazují rozporuplný charakter činností v gesci inspekčního orgánu, inspektoři nejsou učiteli vždy dobře přijímáni, i když jejich činnosti mají jiný charakter než hodnotící a kontrolní. Doplněno grafy.

učitel ; inspekce ; inspektor ; kontrola výkonu ; měření výkonu ; spolupráce ; psychologie práce ; pracovní vztahy ; vnímání role ; postoj učitele ; Portugalsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/527640>

7.

Late but right on time? : school start times and middle grade students' engagement and achievement outcomes in North Carolina / [Pozdě, ale v pravý čas? : začátek vyučování a angažovanost a školní výsledky žáků středního školního věku.] / Kevin C. Bastian, Sarah C. Fuller -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: American journal of education -- ISSN 0195-6744 -- Roč. 129, č. 2 (February 2023) (2022/2023), s. 177-203.

Autoři článku zjišťovali, zda čas začátku vyučování ovlivňuje angažovanost a prospěch žáků středního školního věku. Zaměření na střední školní věk je důležité, protože v tomto věku probíhají biologické změny spánku, a také proto, že adolescenti více bojují se školním prospěchem. Použita byla data ze Severní Karolíny, kde průzkum probíhal mezi lety 2011-2017. Vzorkem byli žáci 6. - 8. ročníků. Výsledky naznačují, že pozdější začátek vyučování předpovídá snížení počtu absencí a přerušení školy i lepší výsledky testů z matematiky a ve čtení. Ukazují tak na širší propojení zdraví a akademických výsledků. Začátek vyučování pro tyto žáky by měl být posunut na pozdější dobu. Politici ve školství by měli upravit časy začátků vyučování pro všechny - základní a nižší i vyšší střední školy ve všech okresech.

výuka ; rozvrh hodin ; spánek ; střední školní věk ; prospěch ; školní úspěšnost ; působení ; absentérství ; zdraví ; adolescent ; Severní Karolína ; Spojené státy americké ; angažovanost ; ročník 6-8 ; 2011-2017

<http://katalog.npmk.cz/documents/527874>

8.

Making sense of consensus : disagreements in student survey reports can help identify instructional microclimates within classrooms / [Najít smysl v konsenzu : nesouhlas studentů v šetřeních může pomoci identifikovat výuková mikroklimata ve třídách.] / Jonathan D. Schweig, José Felipe Martínez, Jessica Schnittka Hoskins -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: American journal of education -- ISSN 0195-6744 -- Roč. 128, č. 4 (August 2022) (2021/2022), s. 557-590.

Pedagogové se stále více spoléhají na data z průzkumů mezi studenty, aby mohli zhodnotit klima ve třídě a zavádět nové metody výuky. Jde zejména o zkušenosti studentů, které se mezi třídami liší a které předpovídají studijní výsledky. Autoři představují studii, která osvětluje typické vzorce třídního konsenzu. Zjistili, že všechny aspekty třídního klimatu jsou předmětem relativně nízkého konsenzu všech studentů, a přijímání rozdílů týkajících se genderu, rasy, znalosti angličtiny nebo socioekonomického statusu není systematické. Větší konsenzus se týká spíše výsledků pozorování. Ukázalo se, že studenti ze tříd s vyšším konsenzem mají více příležitostí spolupracovat a rozvíjet vzájemné interakce. Také bylo zjištěno, že konsenzus týkající se klimatu ve třídě nezávisí na akademických výsledcích studentů, ale na nastavení mysli každého z nich.

klima třídy ; forma výuky ; inovace ve vzdělávání ; výzkum ; student ; zkušenost ; prospěch ; školní úspěšnost ; působení ; názor ; rasa ; gender ; jazyk ; znalost ; postoj studenta ; socioekonomický

status ; Spojené státy americké ; shoda

<http://katalog.npmk.cz/documents/527603>

9.

Preconceptions and their significance in early identification of potential giftedness in preschool-aged children / [Prekoncepty a jejich význam pro včasnou identifikaci potenciálního nadání u dětí předškolního věku.] / Rebeka Štefánia Lukáčiková, Jana Duchovičová, Radka Teleková -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 4 (vol.70) (2022), s. 118-130.

Předmětem studie jsou prekoncepce dětí předškolního vzdělávání ve vybraném fenoménu z kognitivní oblasti „učení“ a jejich porovnání z hlediska nadání. Autorky zajímalo, zda existují rozdíly v identifikovaných prekonceptech dětí ohledně intelektových schopností. Identifikace takového rozdílu by mohla být jedním z indikátorů nadání, který by mohl být užitečný i v rané pedagogické diagnostice. Data byla získána prostřednictvím rozhovorů s 39 dětmi. Závěry výzkumného šetření poukazují na rozdíly v kognitivních a strukturálních složkách identifikovaných prekonceptů dětí, na rozdíl od jejich intelektových schopností, a zároveň potvrzují diagnostický potenciál dětských prekonceptů odhalovat nadání i u dětí předškolního věku.

předškolní dítě ; předškolní věk ; preprimární vzdělávání ; předběžné znalosti ; poznávací proces ; usuzování ; myšlení ; pojmová představivost ; nadání ; intelektuální vývoj ; kompetence ; pedagogická diagnostika ; srovnávací analýza ; prekoncepce

<http://katalog.npmk.cz/documents/527719>

10.

Providing quality education to school-age children in times of war in Ukraine : a netnographic analysis / [Poskytování kvalitního vzdělání dětem školního věku v době války na Ukrajině : netnografická analýza.] / Oleksandr Malykhin, Nataliia Aristova, Julia Bondarchuk -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 3 (vol.69) (2022), s. 180-190.

Hlavním cílem studie je objasnit strategii směřující k přizpůsobení systému všeobecného vzdělávání novým podmínkám výuky a minimalizaci ztrát ve vzdělání v době války na Ukrajině prostřednictvím netnografické analýzy. Autoři poskytují informace zveřejněné na oficiálních stránkách Ministerstva školství a vědy mezi 24. únorem a 30. červnem 2022. Jejich analýza umožnila objasnit osm hlavních strategických směrů: oficiální prohlášení ministra školství a vědy Ukrajiny, externí nezávislé hodnocení, podporu mezinárodního společenství při poskytování vzdělávacích příležitostí dětem školního věku mimo Ukrajinu, organizaci vzdělávání v době války, práci s učiteli v době války, technickou podporu organizace školství, mimoškolní výchovy, tělesné

a sportovní výchovy. Výzkum ukazuje, že všechny aktivity realizované v rámci identifikovaných strategických směrů nebyly náhodné a splnily svůj účel.

školství ; systém výchovy a vzdělávání ; žák ; školská politika ; válka ; společenská změna ; výuka ; proces učení ; intencionální učení ; činnosti mimo vyučování ; sportovní akce ; mezinárodní spolupráce ; ministerstvo školství ; analýza ; elektronický dokument ; výzkum ; Ukrajina ; práce učitele ; 2022

<http://katalog.npmk.cz/documents/527678>

12.

Relationship between interaction style-built teacher authority and classroom climate dimensions / [Vztah mezi autoritou učitele vytvořenou ve stylu interakce a dimenzemi klimatu ve třídě.] / Štefan Petřík, Zlata Vašašová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 2 (vol.68) (2022), s. 107-118.

Budování a udržování autority učitele je dlouhodobý proces, kde chování učitele je příčinou i důsledkem. Výzkum, kterého se zúčastnilo 411 žáků, se zaměřil na vztah mezi autoritou učitele postavenou na interakci a prostředky tvořícími klima třídy. 411 žáků hodnotilo styl interakce (bylo uvedeno 23 možností) svých učitelů. Statisticky pozitivní vztah byl např. mezi stylem učitele - vstřícnost, porozumění, zodpovědnost žáka a klimatem třídy – zapojení, orientace na úkoly, organizace, řád a srozumitelnost pravidel. Negativní vztah byl nalezen např. mezi stylem učitele – nejistý, nespokojený, neustálé napomínání a klimatem třídy – podpora učitele, organizace, pořádek, srozumitelnost pravidel. Podle zjištění jsou autoritativní učitelé, kteří jsou žáky vnímáni jako dobří organizátoři, vstřícní, chápejí a se schopností porozumění a vytváření pozitivního klimatu ve třídě.

žák ; učitel ; vztah učitel-žák ; pedagogická komunikace ; role učitele ; chování učitele ; chování žáka ; autorita ; autoritářské chování ; postojová škála ; měření ; klima třídy ; školní prostředí ; Slovensko

<http://katalog.npmk.cz/documents/527643>

13.

The socio-cultural context of reading interest of younger learners / [Sociokulturní kontext čtenářského zájmu mladších žáků.] / Lýdia Simanová, Simoneta Babiaková -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [20], č. 4 (vol.70) (2022), s. 45-56.

Čtenářské dovednosti dětských čtenářů se formují v různých typech sociokulturního prostředí. K jejich utváření přispívá zejména rodina a institucionalizované prostředí. Studie zkoumá vztah mezi zájmem o čtení u 9–10letých žáků a čtyřmi typy sociokulturního prostředí, které stimuluje jejich zájem o čtení jako základní pilíř rozvoje čtenářské gramotnosti. Byl zmapován a analyzován sociokulturní kontext čtenářského zájmu 1195 slovenských, českých a polských žáků

prostřednictvím dotazníku o 46 položkách. Výsledky výzkumu ukázaly, že vztah mezi zájmem o čtení u sledovaných mladších žáků a rodinným prostředím je velmi slabý a čtení jako volnočasová aktivita není atraktivní. Autorky doporučují využít výsledky výzkumu v připravovaných změnách kurikula a hlavně nerezignovat na čtení knih v současném využívání virtuálního prostoru.

žák ; mladší školní věk ; primární vzdělávání ; čtenářství ; zájem ; čtenářská gramotnost ; postoj žáka ; sociologie rodiny ; socioekonomický status ; rodinné prostředí ; činnosti mimo vyučování ; sociokulturní aktivity ; rodičovská odpovědnost ; výzkum ; výsledek výzkumu ; Česko ; Slovensko ; Polsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/527705>

1.

"Und schon war er geheilt" : vormoderne Vorstellungen über Gesundwerden und Krankwerden in Sagen untersuchen / ["A již se vyléčil" : zkoumání předmoderních představ o uzdravení a onemocnění v pověstech.] / Christian Fischer, Sandra Tänzer -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Grundschule Sachunterricht -- ISSN 1437-319X -- Roč. 2023, č. 97 (1.Quartal) (2023), s. 20-28.

Návrh na vyučovací blok pro hodiny věcného vyučování v 2.-4. ročníku ZŠ. Představeny jsou lidové pohádky a pověsti založené na středověkých a raně novověkých myšlenkových vzorcích. Žáci v nich sledují předmoderní představy o zdraví, nemoci a léčebných metodách (kouzelné prameny, zaříkávání, léčivé rituály aj). Učitel upozorní na skutečnost, že tyto legendy, zejména démonologické a mýtické lidové příběhy, mají vysokou kulturněhistorickou pramennou hodnotu. Léčebné metody v nich obsažené pak srovnávají žáci se současnými postupy léčení založenými na vědeckém poznání.

zdraví ; představa ; vyučovací metoda ; věcné vyučování ; základní škola ; první stupeň ; lidová kultura ; pohádka ; pověst ; legenda ; mytologie ; informační zdroj ; kulturní dědictví ; historické hledisko ; věda ; poznání ; komparace ; terapie ; ročník 2-4

<http://katalog.npmk.cz/documents/527794>

14.

Vlijanije semejnych faktorov na psihologičeskoje zdorov'je doškoľnikov s tjaželymi narušenijami reči / [Vliv rodinných faktorů na psychické a fyzické zdraví předškoláků s těžkou vadou řeči.] / Anastasija Jur'jevna Kvasova, Nataľja Andrejevna Andronova, Svetlana Aleksandrovna Pticyna, Dar'ja Arkad'jevna Chažejeva -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Doškoľ'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 94, č. 12 (2022), s. 2-8.

V současnosti se zvyšuje počet předškolních dětí s ohraničenými zdravotními možnostmi, které jim způsobují potíže v procesu učení i socializace. Článek se soustřeďuje na děti s poruchou psychického a řečového vývoje. Cílem článku je analyzovat rodinné faktory formování psychopatologických poruch u předškolních dětí s těžkou poruchou řeči a jejich vliv na psychické a fyzické zdraví. Autorky nabízejí doporučení rodičům, jak lépe formovat psychické i fyzické zdraví dětí s touto poruchou. Představena je studie, které se zúčastnilo 96 rodičů (53 matek a 43 otců).

předškolní dítě ; předškolní věk ; handicap ; postižený ; porucha řeči ; řečová dovednost ; proces učení ; rodina ; působení ; rodinné prostředí ; pedopsychologie ; psychopatologie ; průzkum ; vztah rodiče-dítě ; Rusko ; doporučení

<http://katalog.npmk.cz/documents/527673>

15.

Vzdelávacie potreby učiteľov s osobitým zreteľom na rizikové a problémové správanie žiakov a tvorbu bezpečného školského prostredia = Educational needs of teachers with special focus on risk and problem behaviour of pupils and the creation of safe school environment / Ingrid Emmerová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže – ISSN 1335-1109 -- Roč. 29, č. 1 (2023), s. 3-11.

Článek se zabývá současnou situací rizikového a problematického chování žáků a poukazuje na nedostatečnou připravenost učitelů na předcházení těchto situací a jejich řešení v běžné školní praxi. Nevyhnutelná je analýza vzdělávacích potřeb učitelů, zvláště v oblasti prevence a řešení rizikového chování žáků. Nutnost permanentního vzdělávání učitelů v této oblasti. Efektivní prevence významně přispívá k vytváření bezpečného školního prostředí. Prezentovány jsou vybrané výsledky výzkumů realizovaných u učitelů základních a středních škol.

žák ; chování žáka ; riziková skupina ; nesprávné chování ; učitel ; vzdělávání učitelů ; školní prevence ; školní prostředí ; bezpečnost ; základní škola ; střední škola ; výsledek výzkumu ; Slovensko ; rizikové chování ; problémové chování ; problémoví žáci ; připravenost

<http://katalog.npmk.cz/documents/527700>